

ਨੈਕਰੋਟਾਈਜ਼ਿੰਗ ਫ਼ੈਸ਼ੀਆਈਟਿਸ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਾਸ ਖਾਣੀ ਬਿਮਾਰੀ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ)

Necrotizing Fasciitis (also known as Flesh-Eating Disease)

ਨੈਕਰੋਟਾਈਜ਼ਿੰਗ ਫ਼ੈਸ਼ੀਆਈਟਿਸ ਕੀ ਹੈ?

ਨੈਕਰੋਟਾਈਜ਼ਿੰਗ ਫ਼ੈਸ਼ੀਆਈਟਿਸ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ “ਮਾਸ ਖਾਣੀ ਬਿਮਾਰੀ” ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਭਿਆਣਕ ਬੈਕਟੇਰੀਏ ਦਾ ਰੋਗ ਹੈ ਜੋ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਦੁਆਲੇ ਮਾਸ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਫੈਲਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ 18 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨੈਕਰੋਟਾਈਜ਼ਿੰਗ ਫ਼ੈਸ਼ੀਆਈਟਿਸ ਬਿਮਾਰੀ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ 20% ਤੋਂ 30% ਤੱਕ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਦੀਆਂ ਕੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਹਨ?

ਕਿਸੇ ਮਮੂਲੀ ਕੱਟੀ ਹੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਜਾਂ ਝਰੀਟ ਤੋਂ ਨੈਕਰੋਟਾਈਜ਼ਿੰਗ ਫ਼ੈਸ਼ੀਆਈਟਿਸ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਖਸਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਚਮੜੀ ਤੇ ਕੋਈ ਜ਼ਖਮ ਜਾਂ ਚੋਟ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ।

ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ, ਕਈ ਵਾਰ ਜ਼ਖਮ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਇੱਕਦਮ ਲਾਲੀ ਦੇ ਨਾਲ ਦਰਦ ਅਤੇ ਸੋਜਸ਼ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬੁਖਾਰ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜ਼ਖਮ ਜਾਂ ਚੋਟ ਨਾਲੋਂ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਰਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦਰਦ ਕਈ ਵਾਰ ਜ਼ਖਮ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਦੂਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਲੱਤ, ਬਾਜੂ ਜਾਂ ਸਰੀਰ ਦੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਪਰ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਫੈਲਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾਲ ਗੈਂਗਰੀਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਕਿਸ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੇ ਬੈਕਟੇਰੀਆਂ ਕਾਰਨ ਨੈਕਰੋਟਾਈਜ਼ਿੰਗ ਫ਼ੈਸ਼ੀਆਈਟਿਸ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਗਰੁੱਪ ਏ ਸਟ੍ਰੈਪਟੋਕੋਕਸ ਹੈ। ਇਹ ਬੈਕਟੇਰੀਏ ਸਿਹਤਮੰਦ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਚਮੜੀ ਜਾਂ ਨੱਕ ਅਤੇ ਗਲੇ ਤੇ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਤੇ ਬੈਕਟੇਰੀਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ

ਬਿਮਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ; ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੈਕਟੇਰੀਆਂ ਕਾਰਨ ਗਲਾ ਦਰਦ, ਸਕਾਰਲੈਟ ਫਿਵਰ, ਚਮੜੀ ਦਾ ਰੋਗ ਅਤੇ ਗੰਠੀਏ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਖੋਜ ਕਰਤਾ ਹਾਲੀ ਤੱਕ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕੇ ਕਿ ਗਰੁੱਪ ਏ ਸਟ੍ਰੈਪਟੋਕੋਕਸ ਬੈਕਟੇਰੀਆ ਵਿਰਲੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨੈਕਰੋਟਾਈਜ਼ਿੰਗ ਫ਼ੈਸ਼ੀਆਈਟਿਸ ਕਿਉਂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬੈਕਟੇਰੀਏ ਜ਼ਹਿਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸਰੀਰ ਦੇ ਤੰਤੂਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਇਮਿਊਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬੈਕਟੇਰੀਏ ਨਾਲ ਲੜਦੀ ਹੋਈ ਆਪਣੇ ਤੰਤੂਆਂ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਫੈਲਦੀ ਹੈ?

ਗਰੁੱਪ ਏ ਸਟ੍ਰੈਪਟੋਕੋਕਸ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਚੁੰਮਣ, ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਕੱਪ, ਫੋਰਕ, ਚਮਚੇ ਜਾਂ ਸਿਗਰਟਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰਨ ਜਿਹੇ ਆਪਸੀ ਸੰਪਰਕਾਂ ਕਰਕੇ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਫੈਲਦੀ ਹੈ। ਰੋਗੀ ਮਨੁੱਖਾਂ ਤੋਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗੰਠੀਰ ਖਤਰਾ ਹੈ:

- ਜੋ ਲੋਕ ਉਸੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ;
- ਜੋ ਲੋਕ ਉਸੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਸੌਂਦੇ ਹਨ; ਜਾਂ
- ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਰੋਗੀ ਦੇ ਮੂੰਹ ਜਾਂ ਨੱਕ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲੇ ਦਰਵਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਸੰਪਰਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਗਰੁੱਪ ਏ ਸਟ੍ਰੈਪਟੋਕੋਕਸ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵੈਕਸੀਨ ਨਹੀਂ। ਗਰੁੱਪ ਏ ਸਟ੍ਰੈਪਟੋਕੋਕਸ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਨੈਕਰੋਟਾਈਜ਼ਿੰਗ ਫ਼ੈਸ਼ੀਆਈਟਿਸ ਨਾਲ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸੰਪਰਕ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕੋ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ) ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਐਂਟੀਬਾਇਓਟਿਕਸ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਗੰਠੀਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਟ੍ਰੈਪਟੋਕੋਕਲ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਬੜੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧਦੀ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ ਹੀ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇ

ਡਾਕਟਰੀ ਮਦਦ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਕਿ - ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ ਦਰਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਚਮੜੀ ਥੱਲੇ ਤੰਤੂਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੇ ਅਵਸਰਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਗਲ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟੇ ਮੋਟੇ ਜ਼ਖਮਾਂ ਦਾ ਖਾਸ ਧਿਆਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਛੋਟਾ ਚੀਰ ਜਾਂ ਜ਼ਖਮ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਬਣ ਵਾਲੇ ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਧੋਵੋ, ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੱਟੀ ਨਾਲ ਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਸੁੱਕਾ ਰੱਖੋ।

ਇਸਦਾ ਇਲਾਜ ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਇਲਾਜ ਵਿੱਚ ਐਂਟੀਬਾਇਓਟਿਕਸ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਐਂਟੀਬਾਇਓਟਿਕਸ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਨੈਕਰੋਟਾਈਜ਼ਿੰਗ ਫ਼ੈਸ਼ੀਆਈਟਿਸ ਸਰੀਰ ਦੇ ਤੰਤੂਆਂ ਨਾਲੋਂ ਖੂਣ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਰੋਕ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਐਂਟੀਬਾਇਓਟਿਕਸ ਨੇ ਇਨਫੈਕਟਿਡ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਅਸਰ ਕਰਨ ਲਈ ਖੂਣ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਜਾਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਇਲਾਜ ਆਮ ਕਰਕੇ ਸਰਜਰੀ ਅਤੇ ਐਂਟੀਬਾਇਓਟਿਕਸ ਦੋਨਾਂ ਨਾਲ ਇਕੱਠਿਆਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਖੋਜਕਰਤਾ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਲਭ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਸਰਜਰੀ ਅਤੇ ਐਂਟੀਬਾਇਓਟਿਕਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਸਰਦਾਰ ਬਣਾ ਸਕਣ।

ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਬਿਮਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਕਿਨੇ ਕੁ ਸਬੱਬ (ਚਾਂਸ) ਹਨ?

ਤੁਹਾਨੂੰ ਗਰੱਪ ਏ ਸਟ੍ਰੈਪਟੋਕੋਕਸ ਵਾਲੀ ਨੈਕਰੋਟਾਈਜ਼ਿੰਗ ਫ਼ੈਸ਼ੀਆਈਟਿਸ ਹੋਣ ਦੇ ਬੜੇ ਘਟ ਸਬੱਬ ਹਨ। ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਬੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਹਰ ਸਾਲ ਦਸ ਲੱਖ 'ਚੋਂ 2 ਜਾਂ 3 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬਲਕਿ ਨੈਕਰੋਟਾਈਜ਼ਿੰਗ ਫ਼ੈਸ਼ੀਆਈਟਿਸ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਬੜੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸੰਪਰਕ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਹੋਣ ਦੇ ਬੜੇ ਘਟ ਚਾਂਸ ਹਨ।

ਪਰ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਬਿਮਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਤਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਐਸੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਟੀਕੇ ਲਗਵਾਉਣੇ ਜੋ ਡਾਕਟਰ ਵਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਢਾ ਖਤਰੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹਨ। ਹੋਰ ਖਤਰੇ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ:

- ਚਮੜੀ ਦੇ ਜ਼ਖਮ (ਸੜਨ ਕਰਕੇ, ਸਦਮੇ ਕਰਕੇ, ਸਰਜਰੀ ਕਰਕੇ);
- ਕਿਸੇ ਬਿਮਾਰੀ ਜਾਂ ਡਾਕਟਰੀ ਇਲਾਜ ਕਾਰਨ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਇਆ ਇਮਿਊਨ ਸਿਸਟਮ। ਹੋਰ

ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੁਰਾਣੀ ਦਿਲ, ਫੇਫੜਿਆਂ ਜਾਂ ਜਿਗਰ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ, ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਆਦੀ ਹੋਣਾ, ਸ਼ੂਗਰ ਰੋਗ ਹੋਣਾ);

- ਗਰੁੱਪ ਏ ਸਟ੍ਰੈਪਟੋਕੋਕਸ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਨੈਕਰੋਟਾਈਜ਼ਿੰਗ ਫ਼ੈਸ਼ੀਆਈਟਿਸ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ ਨਾਲ ਤਾਜ਼ਾ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸੰਪਰਕ; ਜਾਂ
- ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਖਸਰਾ ਹੋਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਤਾਜ਼ਾ ਖਸਰੇ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਨੈਕਰੋਟਾਈਜ਼ਿੰਗ ਫ਼ੈਸ਼ੀਆਈਟਿਸ ਹੋਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਖਸਰੇ ਕਾਰਨ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਪਰ ਚਮੜੀ ਦੀਆਂ ਸਟ੍ਰੈਪਟੋਕੋਕਸ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਖਸਰੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਉਲਝ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਖਸਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜਾਂ ਚਿਕਨਪੌਕਸ (ਵੈਰੀਸੇਲਾ) ਵੈਕਸੀਨ ਨਹੀਂ ਲਗਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਿਕਨਪੌਕਸ ਦੇ ਵੈਕਸੀਨ ਦਾ ਟੀਕਾ ਲਗਵਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਚਿਕਨਪੌਕਸ ਦੇ ਵੈਕਸੀਨ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ HealthLink BC File (ਹੈਲਥਲਿੰਕ ਬੀ.ਸੀ. ਫ਼ਾਈਲ) [#44b ਛੋਟੀ ਮਾਤਾ \(ਵੈਰੀਸੇਲਾ\) ਵੈਕਸੀਨ](#) ਦੇਖੋ।

BC Centre for Disease Control
AN AGENCY OF THE PROVINCIAL HEALTH SERVICES AUTHORITY

ਬੀ.ਸੀ. ਹੈਲਥਫਾਈਲ ਦੇ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨ ਲਈ www.HealthLinkBC.ca/healthfiles/index.stm ਵੇਖੋ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਸਥਾਨਕ ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਯੂਨਿਟ ਵਿਖੇ ਜਾਓ।

ਗੈਰ-ਹੰਗਾਮੀ ਸਿਹਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਬੀ.ਸੀ. ਵਿਚਲੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ www.HealthLinkBC.ca 'ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ ਜਾਂ **8-1-1** 'ਤੇ ਫੋਨ ਕਰੋ।

ਬੋਲੋ ਅਤੇ ਉੱਚਾ ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ ਮਦਦ ਲਈ ਬੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ 7-1-1 'ਤੇ ਫੋਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਮੰਗੋ ਜਾਣ 'ਤੇ 130 ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੋਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਉਪਲਬਧ ਹਨ।